

31. Frumvarp

til laga um meðferð og sölu mjólkur og rjóma o. fl.

(Lagt fyrir Alþingi 1934).

1. gr.

Við sölu mjólkur og rjóma skal landinu skipt í svæði, er nefnist verðjöfnunarsvæði. Að jafnaði markar sú aðstaða verðjöfnunarsvæði, að hægt sé þar að selja daglega góða og óskemmda mjólk og rjóma frá mjólkurbúum, einu eða fleirum, sem viðurkennd eru til þess af landbúnaðarráðherra, enda sé kaupstaður eða kauptún innan þeirra takmarka. Jafnframt skal mjólkursölu-nefndinni skylt, er verðjöfnunarsvæðin eru ákveðin, að taka tillit til þess, hvaða mjólkurbú hafa notið markaðar í hlutaðeigandi kaupstöðum eða kauptúnum.

Er öllum mjólkurframleiðendum óheimilt að selja mjólk eða mjólkurafurðir utan þess verðjöfnunarsvæðis, sem þeir eru á, sbr. þó 10. gr. Hér er þó undanskilin sala á osti, súru skyri, smjöri, niðursoðinni mjólk og þurrmjólk.

2. gr.

Í öllum þeim kaupstöðum og kauptúnum, þar sem fram getur farið dagleg sala á mjólk og rjóma frá mjólkurbúum, sem viðurkennd verða til þess af landbúnaðarráðherra, skal gjald, er nefnist verðjöfnunargjald, lagt á alla neytlumjólk og rjóma sem selt er, hvort heldur frá mjólkurbúum, félögum eða einstökum mönnum. Gjald þetta má nema allt að 5% af útsöluverði mjólkur og rjóma, en heimilt er þó að hækka gjaldið, ef sérstök þörf krefur, enda komi samþykki landbúnaðarráðherra til.

Undanþegin verðjöfnunargjaldi er mjólk, sem framleidd er á ræktuðu landi innan sama kaupstaðar og kauptúns, sem hún er seld í. Undanþágan gildir fyrir eina kú fyrir hvern fullræktaðan hektara af túni, sem framleiðandi notar til fóðurframleiðslu innan kaupstaðarins eða kauptúnsins.

3. gr.

Verðjöfnunargjaldið skal lagt í sérstakan sjóð fyrir hvert verðjöfnunarsvæði. Nefnast sjóðir þessir verðjöfnunarsjóðir. Verðjöfnunargjaldið skal greitt eftir á í byrjun hvers mánaðar, og má innheimta það með lögtaki hjá seljendum mjólkurinnar. Verðjöfnunargjaldið skal vera til verðuppbótar á þá mjólk, sem notuð er til vinnslu í viðurkenndum mjólkurbúum, sem starfa á verðjöfnunarsvæðinu. Stjórn eða stjórnir mjólkurbúanna ákveða verðuppbætur og geta þær verið misháar eftir því hverjar afurðir hafa verið unnar úr mjólkinni.

4. gr.

Útsöluverð á mjólk og mjólkurafurðum á hverjum sölustað innan verðjöfnunarsvæðis skal ákveðið af 5 mönnum. Tveir þeirra skulu vera úr stjórn hlutaðeigandi mjólkurbús eða sölusamlags, tveir tilnefndir með hlutfalls-

kosningu af hlutaðeigandi bæjarstjórn eða hreppsnefnd, en oddamaðnn skipar landbúnaðarmálaráðherra.

Útsöluverð skal á hverjum tíma reiknað út, eftir því sem við verður komið, eftir visitölum. Nánari ákvæði um þetta skulu sett með reglugerð.

5. gr.

Þar sem aðeins eitt viðurkennt mjólkurbú er starfandi á verðjöfnunarsvæði, skal það annast alla sölu á neyzlumjólk, rjóma og nýju skyri á því svæði. Tekur þetta einnig til þeirrar mjólkur, sem undanþegin er verðjöfnunargjaldi samkvæmt 2. gr., 2. mgr. Þar sem fleiri en eitt mjólkurbú eru starfandi á sama verðjöfnunarsvæði, skal öll sala á þessum vörum fara fram frá einni mjólkurmiðstöð. Heimilt er stjórn samsölnunnar að taka í sínar hendur sölu á öðrum mjólkurafurðum, sem búin framleiða. Skulu öll mjólkurbú og félög mjólkurframleiðenda, sem samkvæmt lögum þessum taka þátt í sölu-samtökum á svæðinu, skipa stjórn, sem annast sölnuna og allar framkvæmdir sölusamlagsins.

Þar sem svo stendur á sem segir í 1. málsg. skal öðrum óheimilt að starfrækja sölubúðir með mjólk, rjóma og nýtt skyr í hlutaðeigandi kaupstöðum og kaupsúnum.

Skylt er mjólkurbúum, sem fengið hafa einkaleyfi til þess að starfrækja mjólkurbúðir að sjá um, að ætíð sé nóg neyzlumjólk til sölu á þeim stöðum. Öll mjólk og allur rjómi, sem selt er samkvæmt þessari grein, skal vera gerilsneytt af viðurkenndum mjólkurbúum. Þó getur landbúnaðarráðherra veitt undanþágu um mjólk, sem seld er í kaupsúnum og sveitum.

Um framleiðslu og meðferð á mjólk handa ungbörnum og sjúklingum skulu sett ákvæði í reglugerð í samráði við yfirstjórn heilbrigðismálanna. Sala á þeirri mjólk skal fara fram á sama hátt og sala á annari neyzlumjólk.

Heimilt er landbúnaðarráðherra, er sérstaklega stendur á, svo sem ef mjólkurbú rekur aðra óskylda starfsemi, að gera það skilyrði fyrir viðurkenningu eða starfsemi löggiltra mjólkurbúa, að þau taki til gerilsneyðingar mjólk fyrir utanfélagsmenn gegn sanngjörnu gjaldi eftir samningi eða hámarksverði, er ráðherra ákveður.

6. gr.

Ríkisstjórnin skipar 7 manna nefnd, til eins árs í senn í fyrsta sinn til 1. maí 1935, til að hafa á hendi stjórn mjólkursöllumála samkvæmt lögum þessum, og nefnist hún mjólkursölnefnd. Nefndin skal skipuð þannig: Stjórn Mjólkurbandalags Suðurlands tilnefni 2 menn, skal annar tilnefndur af stjórnendum bandalagsins austan Hellisheiðar, en hinn af stjórnendum þess vestan heiðar. Samband isl. samvinnufélaga tilnefni 1 mann, bæjarstjórn Reykjavíkur tilnefni 1 mann, Alþýðusamband Íslands tilnefni 1 mann og landbúnaðarráðherra skipar án tilnefningar 2 menn í nefndina og skal hann skipa annan þeirra formann nefndarinnar. Fulltrúi bæjarstjórnar Reykjavíkur vikur sæti úr nefndinni, þegar hún hefir til meðferðar málefni annarra kaupstaða eða kaupsúna, og tekur þá sæti hans fulltrúi tilnefndur á sama

hátt af hlutaðeigandi bæjarstjórn eða hreppsnefnd. Nú vanrækir einhver aðili að tilnefna í nefndina og tilnefnir þá landbúnaðarráðherra mann eða menn í hans stað.

Fastir nefndarmenn séu búsettir í Reykjavík, eða svo nærri Reykjavík, að þeir geti mætt á fundum þar, þegar þörf krefur.

Þóknun til mjólkursölunefndar skal að $\frac{3}{7}$ hlutum greidd úr verðjöfnunarsjóðum og að $\frac{4}{7}$ hlutum úr rikissjóði, og sé þóknunin ekki hærri en kr. 10,00 til hvers fundarmanns fyrir hvern fundardag. Annar óhjákvæmilegur kostnaður við störf nefndarinnar greiðist af sömu aðiljum og í sömu hlutföllum.

7. gr.

Störf mjólkursölunefndar eru aðallega þessi:

- a. Að ákveða verðjöfnunarsvæðin.
- b. Ákvörðun verðjöfnunargjalds og yfirumsjón með innheimtu þess, en falið getur hún innheimtuna stjórnunum mjólkurbúa eða hverjum öðrum er hún telur best henta.
- c. Að hafa yfirumsjón með verðjöfnunarsjóðum og ákveða uppbætur úr þeim, ef stjórnir viðurkenndra mjólkurbúa á verðjöfnunarsvæði koma sér ekki saman um verðjöfnunina.
- d. Að hafa eftirlit með því, að gætt sé fyllstu hagsýni og sparnaðar í rekstri mjólkurbúanna, og getur nefndin takmarkað verðuppbótina til þeirra búna, sem hún telur hafa óhæfilega háan reksturskostnað.
- e. Að hafa yfirumsjón með samsölu mjólkur, sbr. 5. gr. Nú verður ágreiningur milli mjólkurbúa um skipun samsölustjórnar eða um annað, er lýtur að skipulagningu á verðlagssvæði, og sker þá mjólkursölunefndin úr.
- f. Að hafa eftirlit með því að mjólkurafurðir verði ekki fluttar til landsins, nema brýn nauðsyn beri til, enda sé innflutningurinn í höndum mjólkursölunefndar.
- g. Að hafa eftirlit með vöruvöndun mjólkur og gefa fyrirskipanir, er að því lúta.

8. gr.

Skylt er mjólkurbúum og öðrum, sem verzla með mjólk og mjólkurafurðir að láta mjólkursölunefnd í té og hverjum einstökum nefndarmanni, er kröfu kann að gera um það, allar upplýsingar og skýrslur, sem hún óskar eftir um sölu mjólkur, kostnað við sölu, flutninga og meðferð mjólkur og annað, sem nefndinni þykir máli skipta.

9. gr.

Nú eykst smjörframleiðsla í landinu svo, að erfitt verður að selja smjör ið á venjulegan hátt, og skal þá blöndun á smjöri í smjörliki koma til framkvæmda eftir tillögum mjólkursölunefndar að fengnu samþykki landbúnaðarráðherra.

10. gr.

Ef mjólk eða rjóma þarf að flytja til sölu milli verðjöfnunarsvæða, skal ekki greiða verðjöfnunargjald af þeim vörum á útsöluastaðnum, ef sannað er, að það sé greitt á framleiðslusvæðinu.

Verði ágreiningur um heildsöluverð á þessum vörum, sker mjólkursölunefnd úr.

11. gr.

Mjólkursölunefnd getur leyft, að niður falli greiðsla verðjöfnunargjalds á einhverju verðlagssvæði, ef mjólkurframleiðendur á því svæði koma sér saman um ákveðið verð til framleiðenda á svæðinu með eða án ákveðinna hlutfalla í sölu mjólkur, rjóma og annarra mjólkurafurða á aðalmarkaðsstöðum svæðisins eftir fjarlægð frá markaðsstöðunum og öðrum staðhättum.

12. gr.

Öll mjólk, sem viðurkennd mjólkurbú taka á móti til sölu eða vinnslu, skal metin eftir gæðum við móttöku og flokkuð til verðs. Við flokkunina skal að minnsta kosti taka tillit til fitumagns mjólkurinnar og gerlagróðurs í henni. Nánari ákvæði um þetta skal setja í reglugerð.

13. gr.

Landbúnaðarráðherra setur reglugerð um framkvæmd laga þessara og starfsemi mjólkursölunefndar. Jafnframt er honum heimilt að ákveða í reglugerð sérstöðu kúabúa, sem rekin eru af bæjarfélögum eða ríki.

14. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum frá kr. 10.00 og allt að kr. 10.000.00, nema þyngri refsing liggi við samkvæmt lögum. Sektir renna í verðjöfnunarsjóð.

15. gr.

Mál út af brotum gegn lögum þesum og samþykktum og reglugerðum, er settar kunna að verða samkvæmt þeim, skulu sæta meðferð almennra lögreglumála.

16. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og eru jafnframt úr gildi felld lög nr. 47, 26. október 1917, um mjólkursölu í Reykjavík og lög nr. 97, 19. júní 1933, um heilbrigðisráðstafanir um sölu mjólkur og rjóma, svo og öll önnur ákvæði, sem fara í bág við lög þessi. Lög þessu skulu endurskoðuð ekki síðar en á reglulegu Alþingi 1936.

Ákvæði um stundarsakir.

Mjólkursölunefnd skal þegar sjá um að hafinn verði undirbúningur til samsölu mjólkur, þannig að byrja megi að framkvæma söluna eigi síðar en um næstu áramót. Til þess tíma er framleiðendum mjólkur, þrátt fyrir ákvæði 5.

gr. laga þessara, heimilt að selja mjólk sína ógerilsneydda beint til neytenda innan bæjar eða sveitarfélags framleiðenda, en gjalda skulu framleiðendur til verðjöfnunarsjóðs samkvæmt lögum þessum, og skal gjaldið miðað við 2500 lítra mjólkurmagn árlega á hverja kú, sem slíkir framleiðendur hafa. Greiði framleiðendur þessir ekki verðjöfnunargjaldið á réttum tíma, getur mjólkursölunefnd svipt þá heimild til sölu mjólkur utan mjólkurbúanna.

Ákvæði þessi um stundarsakir öðlast gildi samtímis framangreindum bráðabirgðalögum, og varða brot gegn þeim þar greindum viðurlögum.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta:

Um frumvarp þetta, sem lagt er fyrir Alþingi samkvæmt 23. gr. stjórnarskrárinnar, vísast til fylgiskjalsins hér á eftir.

Fylgiskjal.

Bráðabirgðalög

um meðferð og sölu mjólkur og rjóma o. fl.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Péttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Forsætisráðherra og landbúnaðarráðherra Vor hefir þegnlega borið upp fyrir Oss, að ástand það, sem nú er í landinu um meðferð og sölu mjólkur og rjóma og fleiri mjólkurafurða, sé með öllu óviðunandi og þurfi skjótra aðgerða um lagfæringu þess. Lög nr. 97, 19. júní 1933, hafi reynzt algerlega ófullnægjandi og ónothæf og að við eldri ákvæði, sem um þessi mál séu til, verði eigi unað lengur og sé af ýmsum ástæðum nauðsynlegt að geta þegar í stað byrjað á að koma mjólkursölumálunum í viðunanlegt horf, þarsem hér sé um að ræða eitt af aðalmálum landbúnaðarins, sem nú standi mjög höllum fæti hjá mjólkurframleiðendum sem öðrum, sem landbúnað stunda. Þarsem með nýju fyrirkomulagi og bættu skipulagi á meðferð og sölu mjólkur og fleiri mjólkurafurða virðist muni mega takast að gera umbætur, sem orðið geti bæði framleiðendum og neytendum að verulegu liði, teljum Vér brýna nauðsyn bera til þess að setja samkvæmt 23. gr. stjórnarskrárinnar bráðabirgðalög um þetta efni, svo að þegar sé hægt að byrja á framkvæmdum til lagfæringar þessum þætti viðskiptalífsins í landinu.

Fyrir því bjóðum Vér og skipum:

1. gr.

Við sölu mjólkur og rjóma skal landinu skipt í svæði, er nefnist verðjöfnunarsvæði. Að jafnaði markar sú aðstaða verðjöfnunarsvæði, að hægt sé þar

að selja daglega góða og óskemmda mjólk og rjóma frá mjólkurbúum, einu eða fleirum, sem viðurkennd eru til þess af landbúnaðarráðherra, enda sé kaupstaður eða kauptún innan þeirra takmarka. Jafnframt skal mjólkursölu- nefndinni skylt, er verðjöfnunarsvæðin eru ákveðin, að taka tillit til þess, hvaða mjólkurbú hafa notið markaðar í hlutaðeigandi kaupstöðum eða kauptúnum.

Er öllum mjólkurframleiðendum óheimilt að selja mjólk eða mjólkur- afurðir utan þess verðjöfnunarsvæðis, sem þeir eru á, sbr. þó 10. gr. Hér er þó undanskilin sala á osti, súru skyri, smjöri, niðursoðinni mjólk og þurrmjólk.

2. gr.

Í öllum þeim kaupstöðum og kauptúnum, þar sem fram getur farið dag- leg sala á mjólk og rjóma frá mjólkurbúum, sem viðurkennd verða til þess af landbúnaðarráðherra, skal gjald, er nefnist verðjöfnunargjald, lagt á alla neytlumjólk og rjóma sem selt er, hvort heldur frá mjólkurbúum, félögum eða einstökum mönnum. Gjald þetta má nema allt að 5% af útsöluverði mjólkur og rjóma, en heimilt er þó að hækka gjaldið, ef sérstök þörf krefur, enda komi samþykki landbúnaðarráðherra til.

Undanþegin verðjöfnunargjaldi er mjólk, sem framleidd er á ræktuðu landi innan sama kaupstaðar og kauptúns, sem hún er seld í. Undanþágan gildir fyrir eina kú fyrir hvern fullræktaðan hektara af túni, sem framleiðandi notar til fóðurframleiðslu innan kaupstaðarins eða kauptúnsins.

3. gr.

Verðjöfnunargjaldið skal lagt í sérstakan sjóð fyrir hvert verðjöfnunar- svæði. Nefnast sjóðir þessir verðjöfnunarsjóðir. Verðjöfnunargjaldið skal greitt eftir á í byrjun hvers mánaðar, og má innheimta það með lögtaki hjá seljendum mjólkurinnar. Verðjöfnunargjaldið skal vera til verðuppbótar á þá mjólk, sem notuð er til vinnslu í viðurkenndum mjólkurbúum, sem starfa á verðjöfnunarsvæðinu. Stjórn eða stjórnir mjólkurbúanna ákveða verðupp- bætur og geta þær verið misháar eftir því hverjar afurðir hafa verið unnar úr mjólkinni.

4. gr.

Útsöluverð á mjólk og mjólkurafurðum á hverjum sölustað innan verð- jöfnunarsvæðis skal ákveðið af 5 mönnum. Tveir þeirra skulu vera úr stjórn hlutaðeigandi mjólkurbús eða sölusamlags, tveir tilnefndir með hlutfalls- kosningu af hlutaðeigandi bæjarstjórn eða hreppsnefnd, en oddamann skip- ar landbúnaðarmálaráðherra.

Útsöluverð skal á hverjum tíma reiknað út, eftir því sem við verður kom- ið, eftir vísitölum. Nánari ákvæði um þetta skulu sett með reglugerð.

5. gr.

Þar sem aðeins eitt viðurkennt mjólkurbú er starfandi á verðjöfnunar- svæði, skal það annast alla sölu á neytlumjólk, rjóma og nýju skyri á því svæði. Tekur þetta einnig til þeirrar mjólkur, sem undanþegin er verðjöfn-

unargjaldi samkvæmt 2. gr., 2. mgr. Þar sem fleiri en eitt mjólkurbú eru starfandi á sama verðjöfnunarsvæði, skal öll sala á þessum vörum fara fram frá einni mjólkurmiðstöð. Heimilt er stjórn samsölnunnar að taka í sínar hendur sölu á öðrum mjólkurafurðum, sem búin framleiða. Skulu öll mjólkurbú og félag mjólkurframleiðenda, sem samkvæmt lögum þessum taka þátt í sölu-samtökum á svæðinu, skipa stjórn, sem annast söluna og allar framkvæmdir sölusamlagsins.

Þar sem svo stendur á sem segir í 1. málsg. skal öðrum óheimilt að starfrækja sölubúðir með mjólk, rjóma og nýtt skyr í hlutaðeigandi kaupstöðum og kaupsúnum.

Skvilt er mjólkurbúum, sem fengið hafa einkaleyfi til þess að starfrækja mjólkurbúðir að sjá um, að ætíð sé nóg neytlumjólk til sölu á þeim stöðum. Öll mjólk og allur rjómi, sem selt er samkvæmt þessari grein, skal vera gerilsneytt af viðurkenndum mjólkurbúum. Þó getur landbúnaðarráðherra veitt undanþágu um mjólk, sem seld er í kaupsúnum og sveitum.

Um framleiðslu og meðferð á mjólk handa ungbörnum og sjúklingum skulu sett ákvæði í reglugerð í samráði við yfirstjórn heilbrigðismálanna. Sala á þeirri mjólk skal fara fram á sama hátt og sala á annari neytlumjólk.

Heimilt er landbúnaðarráðherra, er sérstaklega stendur á, svo sem ef mjólkurbú rekur aðra óskylda starfsemi, að gera það skilyrði fyrir viðurkenningu eða starfsemi löggiltra mjólkurbúa, að þau taki til gerilsneyðingar mjólk fyrir utanfélagsmenn gegn sanngjörnu gjaldi eftir samningi eða hámarksverði, er ráðherra ákveður.

6. gr.

Ríkisstjórnin skipar 7 manna nefnd, til eins árs í senn í fyrsta sinn til 1. maí 1935, til að hafa á hendi stjórn mjólkursölu mála samkvæmt lögum þessum, og nefnist hún mjólkursölunefnd. Nefndin skal skipuð þannig: Stjórn Mjólkurbandalags Suðurlands tilnefni 2 menn, skal annar tilnefndur af stjórnendum bandalagsins austan Hellisheiðar, en hinn af stjórnendum þess vestan heiðar. Samband ísl. samvinnufélaga tilnefni 1 mann, bæjarstjórn Reykjavíkur tilnefni 1 mann, Alþýðusamband Íslands tilnefni 1 mann og landbúnaðarráðherra skipar án tilnefningar 2 menn í nefndina og skal hann skipa annan þeirra formann nefndarinnar. Fulltrúi bæjarstjórnar Reykjavíkur vikur sæti úr nefndinni, þegar hún hefir til meðferðar málefni annarra kaupstaða eða kaupsúna, og tekur þá sæti hans fulltrúi tilnefndur á sama hátt af hlutaðeigandi bæjarstjórn eða hreppsnefnd. Nú vanrækir einhver aðili að tilnefna í nefndina og tilnefni þá landbúnaðarráðherra mann eða menn í hans stað.

Fastir nefndarmenn séu búsettir í Reykjavík, eða svo nærri Reykjavík, að þeir geti mætt á fundum þar, þegar þörf krefur.

Þóknun til mjólkursölunefndar skal að $\frac{3}{4}$ hlutum greidd úr verðjöfnunarsjóðum og að $\frac{1}{4}$ hlutum úr ríkissjóði, og sé þóknunin ekki hærri en kr. 10,00 til hvers fundarmanns fyrir hvern fundardag. Annar óhjákvæmilegur kostnaður við störf nefndarinnar greiðist af sömu aðiljum og í sömu hlutföllum.

7. gr.

Störf mjólkursölunefndar eru aðallega þessi:

- a. Að ákveða verðjöfnunarsvæðin.
- b. Ákvörðun verðjöfnunargjalds og yfirumsjón með innheimtu þess, en falið getur hún innheimtuna stjórnnum mjólkurbúa eða hverjum öðrum er hún telur best henta.
- c. Að hafa yfirumsjón með verðjöfnunarsjóðum og ákveða uppbætur úr þeim, ef stjórnir viðurkenndra mjólkurbúa á verðjöfnunarsvæði koma sér ekki saman um verðjöfnunina.
- d. Að hafa eftirlit með því, að gætt sé fyllstu hagsýni og sparnaðar í rekstri mjólkurbúanna, og getur nefndin takmarkað verðuppbótina til þeirra búna, sem hún telur hafa óhæfilega háan reksturskostnað.
- e. Að hafa yfirumsjón með samsölu mjólkur, sbr. 5. gr. Nú verður ágreiningur milli mjólkurbúa um skipun samsölustjórnar eða um annað, er lýtur að skipulagningu á verðlagssvæði, og sker þá mjólkursölunefndin úr.
- f. Að hafa eftirlit með því að mjólkurafurðir verði ekki fluttar til landsins, nema brýn nauðsyn beri til, enda sé innflutningurinn í höndum mjólkursölunefndar.
- g. Að hafa eftirlit með vöruvöndun mjólkur og gefa fyrirskipanir, er að því lúta.

8. gr.

Skylt er mjólkurbúum og öðrum, sem verzla með mjólk og mjólkurafurðir að láta mjólkursölunefnd í té og hverjum einstökum nefndarmanni, er kröfu kann að gera um það, allar upplýsingar og skýrslur, sem hún óskar eftir um sölu mjólkur, kostnað við sölu, flutninga og meðferð mjólkur og annað, sem nefndinni þykir máli skipta.

9. gr.

Nú eykst smjörframleiðsla í landinu svo, að erfitt verður að selja smjör-ið á venjulegan hátt, og skal þá blöndun á smjöri í smjörlíki koma til framkvæmda eftir tillögum mjólkursölunefndar að fengnu samþykki landbúnaðarráðherra.

10. gr.

Ef mjólk eða rjóma þarf að flytja til sölu milli verðjöfnunarsvæða, skal ekki greiða verðjöfnunargjald af þeim vörum á útsölastaðnum, ef sannað er, að það sé greitt á framleiðslusvæðinu.

Verði ágreiningur um heildsöluverð á þessum vörum, sker mjólkursölunefnd úr.

11. gr.

Mjólkursölunefnd getur leyft, að niður falli greiðsla verðjöfnunargjalds á einhverju verðlagssvæði, ef mjólkurframleiðendur á því svæði koma sér saman um ákveðið verð til framleiðenda á svæðinu með eða án ákveðinna hlutfalla í sölu mjólkur, rjóma og annarra mjólkurafurða á aðalmarkaðsstöðum svæðisins eftir fjarlægð frá markaðsstöðunum og öðrum staðháttum.

12. gr.

Öll mjólk, sem viðurkennd mjólkurbú taka á móti til sölu eða vinnslu, skal metin eftir gæðum við móttöku og flokkuð til verðs. Við flokkunina skal að minnsta kosti taka tillit til fitumagns mjólkurinnar og gerlagróðurs í henni. Nánari ákvæði um þetta skal setja í reglugerð.

13. gr.

Landbúnaðarráðherra setur reglugerð um framkvæmd laga þessara og starfsemi mjólkursölunefndar. Jafnframt er honum heimilt að ákveða í reglugerð sérstöðu kúabúa, sem rekin eru af bæjarfélögum eða ríki.

14. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum frá kr. 10.00 og allt að kr. 10.000.00, nema þyngri refsing liggji við samkvæmt lögum. Sektir renna í verðjöfnunarsjóð.

15. gr.

Mál út af brotum gegn lögum þesum og samþykktum og reglugerðum, er settar kunna að verða samkvæmt þeim, skulu sæta meðferð almennra lög-reglumála.

16. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og eru jafnframt úr gildi felld lög nr. 47, 26. október 1917, um mjólkursölu í Reykjavík og lög nr. 97, 19. júní 1933, um heilbrigðisráðstafanir um sölu mjólkur og rjóma, svo og öll önnur ákvæði, sem fara í bág við lög þessi. Lög þessu skulu endurskoðuð ekki síðar en á reglulegu Alþingi 1936.

Ákvæði um stundarsakir.

Mjólkursölunefnd skal þegar sjá um að hafinn verði undirbúningur til samsölu mjólkur, þannig að byrja megi að framkvæma söluna eigi síðar en um næstu áramót. Til þess tíma er framleiðendum mjólkur, þrátt fyrir ákvæði 5. gr. laga þessara, heimilt að selja mjólk sína ógerilsneydda beint til neytenda innan bæjar eða sveitarfélags framleiðenda, en gjalda skulu framleiðendur til verðjöfnunarsjóðs samkvæmt lögum þessum, og skal gjaldið miðað við 2500 lítra mjólkurmagn árlega á hverja kú, sem slíkir framleiðendur hafa. Greiði framleiðendur þessir ekki verðjöfnunargjaldið á réttum tíma, getur mjólkursölunefnd svipt þá heimild til sölu mjólkur utan mjólkurbúanna.

Ákvæði þessi um stundarsakir öðlast gildi samtímis framangreindum bráðabirgðalögum, og varða brot gegn þeim þar greindum viðurlögum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Skaganum, 10. september 1934.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Hermann Jónasson.